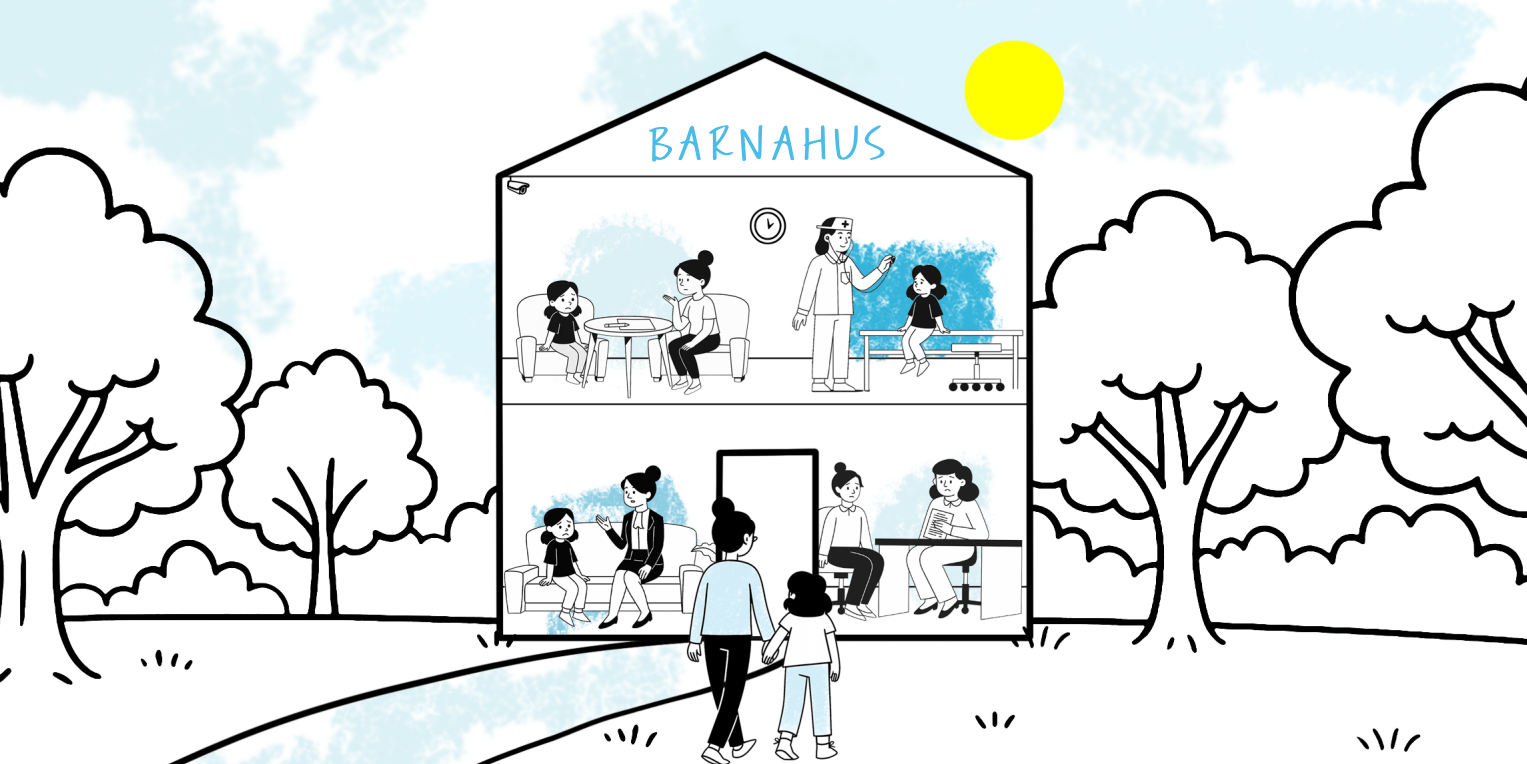

Copilul victimă/martor al infracțiunii în fața justiției:

experiența Barnahus în Republica Moldova

Studii de caz

KfW

unicef

KFW

Copilul victimă/martor al infracțiunii în fața justiției: experiența Barnahus în Republica Moldova

Studii de caz

BARNAHUS

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii

este o organizație neguvernamentală din Republica Moldova care din anul 1997 promovează dreptul copiilor la protecție împotriva oricăror forme de abuz, îndreptându-și acțiunile spre informare, sensibilizare și motivare a societății în vederea stopării abuzului față de copii.

Misiunea CNPAC

protecția copiilor în situații de risc și a copiilor victime ale tuturor formelor de abuz prin activități de prevenire și servicii specializate adresate copiilor și familiilor acestora.

Viziunea CNPAC

o societate fără abuz, în care toți copiii au șanse egale pentru a-și realiza întregul potențial.

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii,
Chișinău, MD-2012, str. Tricolorului 37/B
office@cnpac.md
www.cnpac.md

Această publicație a fost realizată în cadrul proiectului „Servicii mai bune pentru copii în contact cu sistemul de justiție, părinți și adolescente”, implementat de CNPAC în parteneriat cu UNICEF Moldova. Opiniile exprimate în acest ghid aparțin exclusiv autorilor și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale UNICEF Moldova.

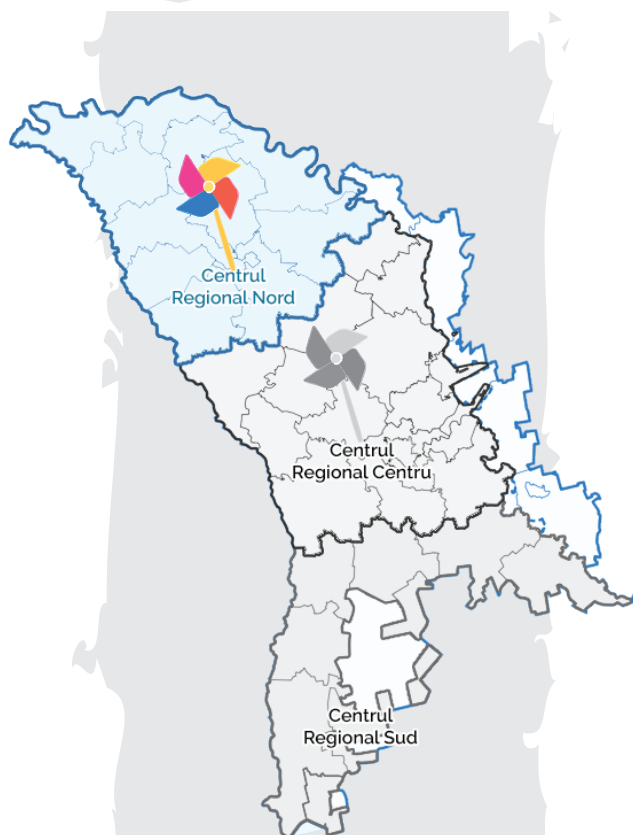
Cuprins

Prefață	6
Prin ce Barnahus este diferit?	7
Dorina, 11 ani	8
Ionel, 10 ani	12
Maria, 12 ani	16
Irina, 16 ani	20
Andrei, 16 ani	24
Daniel, 12 ani	28
Standarde minime de calitate pentru serviciul prestat în cadrul Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor	32
Resurse utile	34

PREFAȚĂ

Violența împotriva copiilor rămâne o problemă globală, cu efecte devastatoare asupra dezvoltării fizice, emoționale și psihologice ale acestora. În pofida progreselor înregistrate în domeniul protecției copiilor, aceștia continuă să fie expuși abuzului, neglijării și exploatării. Dincolo de suferința inițială, procesul de justiție poate deveni o experiență traumatizantă pentru copii, în special atunci când sunt supuși unor audieri repetate sau unor metode de investigare care nu le respectă nevoile emoționale și nivelul de dezvoltare.

Pentru a răspunde acestor provocări, modelul Barnahus a fost creat ca un standard internațional de bune practici pentru asistența copiilor victime și martori ai infracțiunilor. Inspirat din modelele de justiție prietenoasă copilului din țările nordice, Barnahus oferă un cadru integrat de intervenție, în care specialiști din diverse domenii – justiție, protecția copilului, psihologie și medicină – colaborează pentru a asigura protecție și sprijin adecvat fiecărui copil.

Prin ce Barnahus este diferit?

Barnahus previne revictimizarea copilului, oferind un mediu sigur și prietenos unde toate procedurile necesare – audierea în condiții speciale, evaluarea medico-legală, sprijinul psihologic și asistența juridică – sunt coordonate sub același acoperiș. În loc să fie plimbat între instituții, copilul este ajutat, într-un singur loc, de o echipă de profesioniști pregătiți să-i respecte necesitățile și drepturile. Această abordare multidisciplinară reduce stresul emoțional, îmbunătățește calitatea probelor colectate și crește șansele unei intervenții eficiente.

În Republica Moldova, implementarea modelului Barnahus este susținută de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), o organizație cu o vastă experiență în promovarea și dezvoltarea serviciilor prietenoase copilului. CNPAC joacă un rol esențial în consolidarea colaborării intersectoriale și în adaptarea acestui model la contextul național, contribuind astfel la îmbunătățirea protecției copiilor victime/martori ai infracțiunilor. Începând cu anul 2022, CNPAC este prestator al Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime ale infracțiunilor Nord – centru de tip Barnahus.

Această publicație prezintă bune practici din activitatea Centrului Barnahus din Republica Moldova, oferind o ghidare valoroasă pentru profesioniștii implicați în asistența copiilor victime și martori ai infracțiunilor. Scopul său este de a îmbunătăți colaborarea intersectorială pentru a asigura faptul că fiecare copil primește sprijinul de care are nevoie, într-un mod în care îi respectă demnitatea, drepturile și interesul superior.

Ne dorim ca această publicație să fie un instrument util pentru toți cei care lucrează în domeniul protecției copilului, ajutându-i să aplice cele mai eficiente metode de intervenție și să contribuie la un sistem de justiție cu adevărat prietenos copilului.

Scanează și privește:
[Justiția pentru copii - înainte și după Barnahus](#)

Scanează și privește:
[Serviciile oferite de Centrul Barnahus Nord](#)

- **Abuzator** – Soțul surorii
- **Forme de abuz** – abuz sexual
- **Pedeapsă** – 11 ani închisoare

Dorina, 11 ani

Dorina, o fetiță de 11 ani, trăia împreună cu familia extinsă: părinți, sora mai mare și soțul acesteia. Celui din urmă i-a revenit rolul de a o însoți pe Dorina la școală, sarcină pe care bărbatul și-a asumat-o cu bunăvoință. În plus, el era cel care ieșea cu fetița la plimbare, demonstrând mereu sprijin atât pentru ea, cât și pentru restul familiei.

Cum a ajuns Dorina la Barnahus?

Mama Dorinei nu a stat mult pe gânduri, și-a crezut fiica și a anunțat imediat poliția, apelând la 112. Poliția a pornit un proces penal și l-a reținut pe bărbat. În paralel, au alertat autoritatea tutelară, care a luat legătura cu Centrul Barnahus pentru a coordona procesul de asistență multidisciplinară a copilului. În aceeași zi, la Centrul Barnahus s-a întrunit echipa multidisciplinară - asistentul social, psihologul, juristul - pentru a stabili și prioritiza etapele intervenției pe acest caz.

Dorina avea dificultăți cognitive și de învățare și urma un program adaptat la școală. Astfel, fetița avea nevoie de ajutor în procesul de învățare, iar ajutorul oferit de bărbat părea firesc, într-un cadru de încredere și sprijin familial.

Într-o zi, în timp ce erau la plimbare, bărbatul s-a apropiat de Dorina și, încercând să o forțeze să rămână nemișcată, i-a băgat mâna în chiloți. Fetița a reușit să-l împingă și să fugă de lângă el și, ulterior, a găsit puterea să-i povestească mamei despre ceea ce se întâmplase,

dar și despre alte incidente anterioare de același fel. Astfel, Dorina i-a povestit mamei sale că, de fiecare dată când rămăneau doar ei doi, bărbatul îi vorbea într-un mod care o făcea să se simtă incomfortabil, o strângea în brațe și o săruta. La început, fetița a crezut că gesturile bărbatului erau simple semne de atenție, dar, pe măsură ce acțiunile lui deveneau tot mai intime, a decis să rupă tăcerea și să caute ajutor pentru a se proteja.

Ce a urmat la Barnahus?

Prima măsură de intervenție acordată a fost o sesiune psihologică de criză, în care Dorina i-a povestit psihologului că nu era prima dată când s-au întâmplat aceste lucruri. Psihologul a observat că Dorina are un sentiment profund de rușine atunci când discută despre ce i s-a întâmplat, având dificultăți în a-și exprima verbal experiențele trăite.

Cele relatate de fetiță au determinat echipa multidisciplinară să solicite de urgență examenul medico-legal. Astfel, juristul centrului a contactat ofițerul de urmărire penală pe caz și a recomandat desfășurarea examinării medico-legale a copilului în incinta Centrului. Ofițerul a emis ordonanța privind dispunerea examinării medico-legale.

Fetița a fost informată de psihologul Centrului despre ceea ce va urma și cum se va realiza examinarea medicală. Dorina a cerut să fie examinată exclusiv de un medic femeie, dorință ce i-a fost respectată.

După examenul medico-legală, în aceeași zi, Dorina a fost audiată în cadrul Centrului, într-un mediu prietenos și sigur, de către intervievatorul cu care deja interacționase și care câștigase încrederea ei. Intervievatorul a fost ales cu mare atenție, având în vedere particularitățile de dezvoltare cognitivă ale fetiței. Astfel, a fost implicat un specialist intervievator cu pregătire în domeniul psihopedagogiei speciale.

Atât mama, cât și fetița au beneficiat de consiliere psihologică. Psihologul a lucrat cu copilul pentru a reduce impactul molestării asupra stării sale psihoemoționale. Asistenta socială a oferit psihoeducație, sprijinind mama în învățarea unor modalități adecvate de susținere a fiicei în familie, iar juristul a furnizat consiliere juridică primară, explicând etapele procesului penal.

La solicitarea procurorului, a fost emis un Raport de evaluare psihologică, care a evidențiat prezența unei traume psihologice semnificative. Consecințele acesteia s-au manifestat prin sentimente de rușine, anxietate, evitarea anumitor situații, hipervigilență, amintiri intruzive dureroase, stres traumatic, tristețe, tulburări de somn și enurezis. Aceste simptome au reflectat intensitatea și profunzimea impactului trăit de Dorina, subliniind necesitatea unui sprijin continuu pentru recuperarea sa emoțională.

STANDARDUL 18

Copilul beneficiază de servicii de asistență specializată în cadrul Centrului în baza evaluării necesităților

- ✓ Referirea imediată a cazului de către autoritatea tutelară către Barnahus a asigurat asistență integrată a copilului, sub același acoperiș.

STANDARDUL 14

Copilul beneficiază de examinare și expertiză medico-legală de calitate

- ✓ Procedura de examinare medico-legală a fost realizată fără revictimizarea copilului, de către un expert de același gen cu copilul-victimă și în același loc, fără să fie necesară deplasarea.

STANDARDUL 12

Reprezentanților legali/persoanelor de încredere ai/ ale copiilor beneficiază de asistență juridică în cadrul Centrului

- ✓ Asistența psihologică și juridică oferită părintelui a contribuit la starea de bine a copilului.

**Agresorul
a fost
condamnat
la 11 ani de
închisoare în
baza art. 172
alin. (3) lit. a)
Cod penal.**

Ionel, 10 ani

- **Abuzator**
mama
- **Forme de abuz**
abuz fizic
- **Pedeapsă**
muncă neremunerată în
folosul comunității

Într-un sat din nordul țării, Ionel, un băiat de 10 ani, trăia o realitate greu de imaginat. Mama sa, aflată sub influența alcoolului, lipsea frecvent de acasă, lăsându-și copiii, pe el și pe sora mai mare, să se descurce singuri. Băiatul se obișnuise să își facă singur mâncare, să se descurce de sine stătător, dar nimic nu îl pregătise pentru cruzimea pe care avea să o trăiască în propriul cămin.

Într-o seară, aflată într-o stare avansată de ebrietate, mama a izbucnit într-un acces neașteptat de furie. Femeia a început să-l lovească pe băiat în mod repetat, atât cu palma, cât și cu o vârguță, provocându-i dureri insuportabile pe tot corpul. Frica și confuzia l-au copleșit pe Ionel, dar a încercat să rămână calm și să îndure. Din păcate, furia mamei nu se opri. Într-un gest de violență necontrolată, mama l-a legat cu bandă adezivă de piciorul unei mese, lăsându-l pe Ionel captiv în propria suferință și umilință.

Cum a ajuns Ionel la Barnahus?

Ionel a reușit să se dezlege și, tremurând, a sărit pe fereastră și a fugit la vecină. I-a povestit că mama îl pedepsește adesea, lovindu-l, aruncând obiecte spre el și legându-l de mobilier pentru a-l ține captiv în propria-i casă. Vecina a rămas îngrozită de starea în care era băiatul.

Aceasta l-a contactat imediat pe tatăl băiatului care locuia în aceeași localitate, dar nu știa despre tot ce se întâmplă cu copilul său. Bărbatul, fără ezitare, a alertat organele de drept.

În acea seară băiatul fusese luat să doarmă la tatăl său, urmând ca a doua zi să se adreseze la medic. Vecina, însă, care s-a dovedit a fi asistent social comunitar, s-a autosesizat și a referit cazul la Centrul Barnahus.

Asistenta socială comunitară s-a autosesizat, a inițiat procedura de evaluare inițială și a referit cazul către Barnahus, descriind în detaliu situația dramatică a copilului. „Este un copil care nu știe cum să-și exprime durerea”, a spus asistenta socială, „dar are nevoie de ajutor, de un loc unde să se simtă în siguranță, unde să poată înfrunta teama de a fi rănit din nou. Poate că, la Barnahus, va găsi sprijinul de care are atâta nevoie”.

Managera de caz din cadrul Centrului Barnahus a menținut o colaborare strânsă cu asistenta socială din localitate. Împreună, au participat la ședința echipei multidisciplinare, unde s-a decis aplicarea măsurilor urgente de protecție, având în vedere că situația copilului a fost evaluată ca un caz de violență cu pericol iminent.

Ce a urmat la Barnahus?

Cazul a fost înregistrat imediat și chiar a doua zi după incident copilul a ajuns la Centrul Barnahus, însoțit de tatăl său. Ca primă măsură, copilul a fost examinat de un medic și a primit îngrijirile necesare, în timp ce polițistul a dispus aplicarea unui ordin de restricție pentru agresoare, valabil timp de 10 zile.

În zilele următoare, Ionel a beneficiat de un program intensiv de asistență psihologică de criză, iar după doar cinci ședințe starea sa emoțională a început să se amelioreze vizibil.

Fiind pornit și un dosar penal pentru violență în familie (art. 2011 Cod penal), procurorul a solicitat ca băiatul să fie audiat în condiții speciale în cadrul Centrului, ceea ce și s-a realizat în termeni prompti.

În paralel, tatăl copilului a beneficiat de consultanță juridică primară, primind sprijin în solicitarea ordonanței de protecție pentru băiat în instanță. Aceasta prevedea interdicția mamei de a se apropia de copil până la clarificarea situației.

S-a colaborat, de asemenea, cu autoritatea tutelară pentru a se asigura că sora băiatului nu este expusă unui pericol similar. Copiii au fost scoși din familie, fără decăderea drepturilor părintești, și plasați într-un mediu sigur - la domiciliul tatălui.

După audierea copilului, a fost demarat și procesul de evaluare psihologică pentru a stabili impactul agresiunilor asupra dezvoltării sale. Raportul de evaluare psihologică, prezentat autorităților tutelare, a evidențiat un grad avansat de traumatizare și necesitatea unui proces complex de reabilitare psihosocială. În urma acestei evaluări, autoritățile au referit copilul la un serviciu de consiliere psihologică din localitate, astfel că băiatul a continuat procesul de reabilitare.

STANDARDUL 10:

Centrul, pentru fiecare caz înregistrat, organizează cel puțin o ședință multidisciplinară a specialiștilor Centrului, cu participarea, după caz, a specialiștilor din cadrul echipei multidisciplinare de la locul de trai al copilului și a reprezentanților organelor de drept

- ✓ Colaborarea între autoritatea tutelară locală, poliție și Centrul Barnahus a fost esențială în protejarea copiilor aflați în situație de risc.

STANDARDUL 15:

Managerul de caz din cadrul Centrului acordă asistență și asigură schimbul de date și informații obținute în cadrul Centrului cu specialiștii/autoritățile responsabile pentru aplicarea măsurilor urgente de protecție

- ✓ Măsurile de protecție au fost aplicate neîntârziat, fiind asigurat un mediu protector pentru copilul victimă și sora acestuia.

STANDARDUL 19:

Planul de asistență specializată a copilului în cadrul Centrului este modificat în funcție de necesitățile suplimentare de asistență specializată identificate

- ✓ Colaborarea multidisciplinară la diferite etape a examinării cazului a asigurat o intervenție complexă, cu implicarea serviciilor sociale de la nivel local.

Mamei i-a fost aplicată o pedeapsă penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 ore, fiind găsită vinovată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201 alin (1) lit. a).

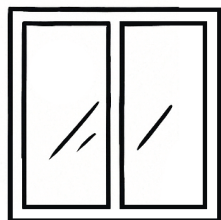
Tatăl băiatului a depus o cerere în instanță pentru a stabili locul de trai al copilului la el. Astfel, băiatul a început să locuiască împreună cu tatăl său, într-un mediu mai calm și mai protector, unde putea beneficia de stabilitate și siguranță.

- **Abuzator** – tata
- **Forme de abuz** – violență în familie
- **Pedeapsă** – nu a fost pronunțată o sentință

Maria, 12 ani

Maria trăia într-un mediu unde frica domina fiecare zi și noapte. Deși familia părea unită, în spatele ușilor se ascundeau conflicte constante și violență domestică. De ani buni, Maria și cei doi frați gemeni ai ei în vârstă de 4 ani asistau la acte de violență, acestea devenind o rutină dureroasă pentru ei.

Cum a ajuns Maria la Barnahus?

Poliția a înregistrat imediat cazul și a intervenit la fața locului pentru a documenta situația. Femeii i-a fost eliberat ordin de restricție de urgență, iar autoritățile locale au fost sesizate. Observând starea emoțională a fetei, un polițist i-a sugerat mamei să se adreseze la Centrul Barnahus, unde psihologi specializați ar putea să le ofere ajutor. I-a lăsat un număr de telefon, iar a doua zi, după ce au discutat cu specialiștii centrului, mama și fata s-au îndreptat spre Bălți pentru a primi suportul de care aveau atât de mult nevoie.

Când conflictele izbucneau brusc și strigătele tatălui se auzeau prin toată casa, Maria căuta refugiu. Se ascundea în dulap, închizând ușa încet, convinsă că doar acolo, într-un loc strâmt și întunecat, putea găsi un refugiu și să scape de haosul ce-i frângea inima.

Într-una dintre astfel de nopți, când violența tatălui a atins un apogeu groaznic, fata a simțit din nou cum inima îi bate cu putere în piept. A auzit loviturile și strigătele lui și a știut că, de data aceasta, nu mai poate să stea ascunsă.

A simțit că frații săi mai mici aveau nevoie de protecția ei și, în ciuda fricii, a acționat instinctiv. A deschis ușa dulapului, a ieșit rapid și și-a închis frații într-o cameră, căutând să-i ferească de violență.

Apoi a mers în camera unde părinții se certau. Maria a văzut-o pe mama ei cu sânge pe față și, cu lacrimi în ochi, a intervenit, strigând și cerându-le să înceteze.

Tatăl Mariei a ieșit în grabă din casă, lăsând în urmă o liniște plină de frică. Mama Mariei, înțelegând că nu mai poate suporta, a sunat la poliție. În acel moment, Maria a simțit că, în sfârșit, cineva le va auzi durerea.

Ce a urmat la Barnahus?

La Centrul Barnahus, atât mama, cât și Maria au fost ascultate cu empatie și atenție de către specialiști, beneficiind de consiliere psihologică și consultanță legală.

În urma evaluării inițiale, s-a evidențiat faptul că fata se simțea vinovată pentru faptul că tatăl lor nu mai era alături de ei. Întrebările fraților ei și îngrijorările legate de absența tatălui amplificau și mai mult tristețea și neliniștea Mariei. Cu toate acestea, psihologul a reușit să-i redea încrederea, arătându-i că nu este responsabilă pentru ce s-a întâmplat și că merită să se simtă în siguranță. Mama a fost, de asemenea, consiliată, regăsindu-și forța de a continua lupta pentru siguranța familiei.

În același timp, asistenta socială de la Centrul Barnahus a luat legătura cu autoritatea tutelară din localitatea lor și, împreună, au stabilit măsurile necesare pentru protejarea copilului. Astfel, mama a fost ajutată să apeleze la Oficiul Teritorial de Asistență Juridică Garantată de Stat, unde i-a fost desemnat un avocat pentru reprezentare în procesul penal. De asemenea, mama a fost sprijinită în depunerea cererii la instanța de judecată pentru emiterea ordonanței de protecție.

La scurt timp, procurorul a solicitat ca fata să fie audiată în cadrul Centrului în calitate de martoră a violenței în familie. Maria a fost informată despre cum are loc procedura de audiere, despre drepturile ei, inclusiv despre faptul că declarațiile pe care le va face vor contribui la protejarea mamei și a întregii familii. Copila a fost de acord să ofere declarații, deși acestea i-au provocat suferință vizibilă.

Psihologul i-a comunicat procurorului despre necesitatea de a desfășura o evaluare psihologică pentru a stabili gradul de traumatizare al copilului. În acest caz, Raportul de evaluare psihologică a fost esențial pentru a constata gradul de suferință pe care îl trăise Maria.

Fetița nu era doar un martor al violenței domestice, ci și o victimă a acestui climat de abuz și frică. Chiar dacă agresiunile nu fuseseră îndreptate direct asupra ei, impactul emoțional și psihologic a fost la fel de puternic. Această abordare a permis specialiștilor să intervină nu doar din perspectiva juridică, ci și dintr-o perspectivă individualizată, centrată pe nevoile fetei.

STANDARDUL 15:

Centrul facilitează aplicarea măsurilor urgente de protecție în cazul existenței pericolului iminent pentru viața și sănătatea copilului

- ✓ Centrul Barnahus a oferit sprijin în aplicarea măsurilor urgente de protecție, oferind asistență psihologică de criză atât copilului martor al violenței în familie, cât și mamei, care la rândul său era victimă a violenței în familie.

STANDARDUL 17:

Evaluarea psihologică a copilului este adaptată la caracteristicile individuale ale copilului, incluzând vârsta, dezvoltarea, nivelul lingvistic, cognitiv și social, contextul cultural, starea emoțională a acestuia

- ✓ Raportul de evaluare psihologică a confirmat gradul avansat al traumatizării copilului. Deși nu există o sentință pe caz, agresorul este separat de victime.

Cazul este în continuare monitorizat, cauza fiind trimisă în instanță. Până în prezent, însă, **nu a fost pronunțată o sentință.**

Tatăl nu locuiește cu familia, deși se află în aceeași localitate. Mama beneficiază de sprijin din partea unui centru specializat pentru victimele violenței în familie, unde primește consiliere și asistență.

- **Abuzator** – două persoane din sat
- **Forme de abuz** – exploatare sexuală
- **Pedeapsă** – 25 de ani de închisoare

Irina, 16 ani

Irina, în vârstă de 16 ani, a crescut într-un mediu plin de lipsuri și dificultăți. De la vârsta de 5 ani, aceasta locuia cu bunicii ei, părinții fiind privați de drepturile părintești. Bunicii i-au oferit ceea ce au putut, dar pentru că trăiau la limita sărăciei, bunicii nu aveau altă alegere decât să accepte diverse oferte de muncă.

Când soții Ionescu au venit cu propunerea a o aranja pe Irina la muncă la livada de mere, promițându-i un salariu, aceasta s-a bucurat de oportunitate.

Cum a ajuns Irina la Barnahus?

La momentul referirii către Centru, urmărirea penală era deja în desfășurare. Fata fusese supusă examinări medico-legale, iar alte acțiuni procesuale erau în curs de desfășurare. Cazul a fost referit la Centrul Barnahus de către ofițerului de urmărire penală, care a înțeles că fata are nevoie de sprijin psihologic profesionist.

Bunicii, sperând că fata va ajuta familia și va putea câștiga bani, au acceptat, chiar dacă nu aveau prea multe informații despre aceste persoane. Știau că mai mulți oameni din localitate lucrau ca zilieri la livadă și că erau plătiți pentru munca lor. Cel puțin, așa părea.

Irina a plecat de acasă la începutul lunii iunie și, timp de două luni și jumătate, nu s-a mai știut nimic despre ea. Fata lucra câte 10-12 ore pe zi. A fost cazată într-un șopron murdar, într-un pat vechi și plin de murdărie. Nu avea niciun loc decent pentru a se odihni. Spațiul era infestat cu insecte și plin de umezeală, iar hrana era insuficientă. Irina nu a fost plătită pentru munca sa.

Într-o zi, Irina a încercat să folosească telefonul unuia dintre soți, însă acest gest s-a dovedit a fi o capcană. Aceștia au acuzat-o că a șters un mesaj important, ceea ce ar fi cauzat daune materiale. Acest pretext a fost folosit pentru a o amenința și a o constrânge să presteze servicii sexuale. În mod constant, Irina era amenințată și obligată să întrețină relații sexuale cu mai mulți bărbați.

În cele din urmă, fata a reușit să fugă. Ajunsă acasă, le-a povestit bunelor tot ce i s-a întâmplat și aceștia imediat au anunțat autoritățile.

Ce a urmat la Barnahus?

În momentul în care cazul Irinei a fost înregistrat la Centrul Barnahus, asistenta socială a luat imediat legătura cu autoritatea tutelară de la locul de trai. Irina și bunica ei nu aveau bani pentru a se deplasa la centru, fapt ce cauza întârzierea intervenției. În aceste condiții, primarul localității, în calitate sa de autoritate tutelară la nivel local, a asigurat transportul fetei ori de câte ori a fost necesar către Centrul Barnahus, aflat la 78 km distanță.

Astfel, în urma evaluării inițiale, s-a stabilit că fata avea nevoie de asistență psihologică de criză, întrucât era copleșită de frică, confuzie și vinovăție.

Între timp, juristul de la Centrul Barnahus a menținut legătura cu procurorul și ofițerii de urmărire penală, asigurându-se că soții Ionescu nu vor avea acces la copilă și că nu o vor putea influența.

La doar o săptămână de la sesizare, Irina a fost audiată în cadrul Centrului. Pentru a asigura desfășurarea audierii în condiții speciale, a fost desemnat un reprezentant legal din partea autorității tutelare teritoriale. Această măsură a fost luată pentru a reduce riscul de compromitere a procedurii, cauzat de sentimentul de rușine resimțit de Irina.

Cel care a evidențiat acest risc a fost psihologul Centrului, menționând că, dacă bunica ar fi asistat la audiere în calitate de reprezentant legal, exista o probabilitate mare ca Irina să ascundă sau să minimizeze detaliile cele mai dureroase din cauza grijii ei față de bunică și dorința de a nu-i provoca și mai multă suferință.

Irina a fost inclusă într-un program de evaluare psihologică, iar în lunile care au urmat a beneficiat de 6 ședințe cu psihologul. Fiecare ședință psihologică se încheia cu validarea emoțiilor Irinei, cu asigurarea că tot ce simțea era firesc și că tot ceea ce s-a întâmplat nu era vina ei.

Raportul de evaluare psihologică, împreună cu recomandările privind identificarea unui program de reabilitatea, au fost expediate autorității tutelare și procurorului.

STANDARDUL 11:

Copilul este audiat în cadrul Centrului fără să fie retraumatizat, asigurând-se calitatea probelor colectate

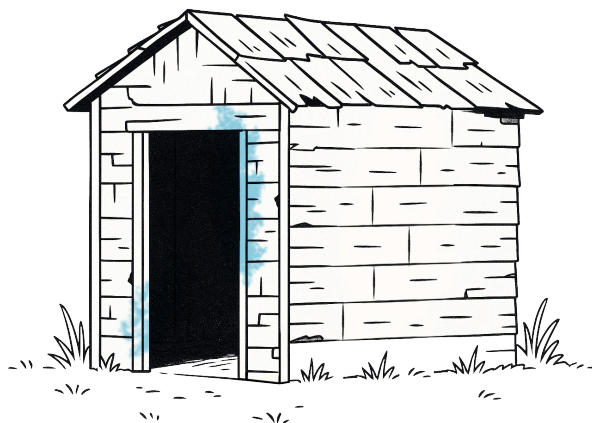
- ✓ Decizia de a înlocui reprezentantul legal în timpul audierii nu doar că a oferit fetei un mediu sigur și lipsit de presiuni emoționale, dar a fost și benefică pentru anchetă. Irina a relatat faptele fără rețineri. Astfel, s-a obținut informații valoroase, necesare pentru individualizarea răspunderii penale și consolidarea probatorului.

STANDARDUL 16:

Copilul și reprezentantul legal/persoana de încredere beneficiază de asistența psihologică de criză de calitate

- ✓ Primarul localității, în calitate de autoritate tutelară locală, și-a asumat rolul său și a contribuit direct la reabilitarea copilului.

Soții Ionescu au fost condamnați la **25 de ani de închisoare**, în baza infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (3), lit.b1) Cod penal.

Fata, care a trecut printr-o experiență traumatizantă de exploatare, a beneficiat de sprijinul necesar pentru a-și regăsi echilibrul emoțional. În cadrul Centrului Barnahus, nu doar că a fost ascultată, înțeleasă și susținută, ci și încurajată să privească spre viitor cu speranță.

Andrei, 16 ani

- **Abuzator**
polițista din localitate
- **Forme de abuz**
exploatare prin muncă
- **Pedeapsă**
20 de ani de închisoare

La doar 16 ani, Andrei nu a avut ocazia să-și trăiască copilăria. Împovărat de greutate, băiatul a fost nevoit să crească prea repede. Locuia împreună cu familia sa într-o casă modestă, într-un sat mic din nordul țării. Tatăl său muncea cu ziua oriunde găsea de lucru, dar cel mai des își câștiga existența lucrând pentru o polițistă din localitate – o femeie respectată, dar autoritară. Din păcate, tatăl lui Andrei avea un obicei care îl făcea vulnerabil: uneori, după muncă, consuma alcool, ceea ce îl făcea ușor de manipulat.

Cum a ajuns Andrei la Barnahus?

În anul 2023, dosarul a fost preluat de un alt procuror, care a înțeles importanța urgentării anchetei și, mai ales, necesitatea protejării copilului. Primul pas a fost solicitarea audierii acestuia în condiții speciale, într-un mediu sigur și prietenos, precum este Centrul Barnahus.

Când tatăl său nu mai putea face față muncii, femeia îl chema și pe Andrei. Băiatul nu avea de ales, pentru că polițista îl amenința că, dacă va refuza, tatăl său va fi arestat pentru că obișnuia să conducă în stare de ebrietate. Această frică l-a ținut captiv ani de zile.

Încă de la 12 ani, Andrei a muncit fără oprire. Își petrecea zilele săpând pământul, hrănind animalele, cărând saci grei și făcând orice i se cerea. Promisiunile de plată se transformau mereu în vorbe goale sau în sume atât de mici, încât abia dacă își putea cumpăra ceva. Cu toate acestea, copilul se temea să refuze, pentru că, în percepția lui, asta ar fi însemnat să-și piardă tatăl. Băiatul era prins într-o situație în care abuzul era acoperit de autoritate.

La un moment dat, diriginta lui Andrei a început să se întrebe de ce băiatul lipsește frecvent de la școală și, fiind îngrijorată, a discutat cu mama acestuia, care i-a povestit despre situația grea în care se afla familia.

Conștientă de gravitatea problemei, diriginta a decis să contacteze autoritatea tutelară. În scurt timp, cazul a fost raportat la poliție și a fost demarată o anchetă.

Deși faptele s-au petrecut în 2022, dosarul a rămas mult timp uitat într-un sertar, fără ca cineva să facă pași concreți pentru aflarea adevărului. Ancheta stagnează, iar lipsa de acțiune transmitea un mesaj clar: fie cazul nu era o prioritate, fie se încerca mușamalizarea lui. Victima și familia sa au așteptat luni în șir, fără răspunsuri, fără progrese, cu teama că dreptatea nu va fi niciodată făcută.

Ce a urmat la Barnahus?

Centrul Barnahus a preluat imediat cazul, concentrându-se pe evaluarea necesităților de asistență și pe asigurarea siguranței și bunăstării băiatului. Specialiștii Centrului au invitat copilul și pe mama acestuia pentru a-i informa despre tipurile de suport de care au posibilitatea să beneficieze.

Echipa multidisciplinară a pregătit copilul pentru intervențiile planificate. Fiecare etapă a fost adaptată nevoilor lui Andrei, astfel încât să reducă anxietatea și să faciliteze cooperarea în cadrul procedurilor ulterioare.

Încă de la prima interacțiune, echipa a întâmpinat o provocare: băiatul refuza categoric să interacționeze cu o intervievatoare femeie. Trauma pe care o trăise lăsase urme adânci, iar simpla prezență a unei femei îi trezea sentimente de teamă și disconfort. Specialiștii au adaptat procesul, desemnând un intervievator bărbat, astfel respectând opinia și limitele emoționale ale copilului.

Audierea în sine a fost un proces dificil și solicitant atât pentru Andrei, cât și pentru intervievator. Pe lângă bariera emoțională, copilul întâmpina dificultăți în a-și aminti detaliile evenimentelor. Unele aspecte îi scăpau complet, în timp ce altele păreau confuze, greu de pus cap la cap într-o ordine cronologică clară. Au fost necesare multiple pauze, explicații suplimentare și multă răbdare pentru ca Andrei să își reamintească firul întâmplărilor. Intervievatorul a reușit să intervină cu tact, oferindu-i sprijin și siguranță emoțională, astfel încât procesul să nu devină copleșitor pentru Andrei.

Ulterior, băiatul a beneficiat de cinci ședințe de consiliere de criză, menite să îl ajute să își gestioneze emoțiile și să reducă impactul amintirilor traumatice evocate în timpul interviului. Procurorul a renunțat la solicitarea efectuării evaluării psihologice, protejând astfel copilul de o posibilă revictimizare. Acesta a decis că probele acumulate în cadrul audierii sunt suficiente și a expediat dosarul în instanță.

STANDARDUL 8:

Centrul întreprinde măsuri pentru a evita retraumatizarea și revictimizarea copilului la oricare etapă de prestare a serviciilor de asistență specializată

- ✓ Intervențiile speciale ale echipei multidisciplinare au fost esențiale pentru a preveni retraumatizarea băiatului și pentru a asigura un mediu empatic.

STANDARDUL 10:

Prestatorul dispune de personal calificat pentru intervenții specializate psihologice, juridice, medicale și sociale, sub aspect multidisciplinar

- ✓ Profesionalismul procurorului, care a acționat din perspectiva interesului superior al copilului, a fost crucială pentru protejarea copilului de o posibilă retraumatizare.

În 2024, polițista a fost condamnată la **20 de ani de închisoare**. După doi ani de incertitudine și luptă interioară, Andrei s-a simțit, în sfârșit, protejat. Totuși, chiar dacă procesul s-a încheiat, rănilor emoționale nu s-au vindecat complet.

Cu sprijinul specialiștilor și al familiei, el își reconstruiește viața pas cu pas. A fost înscris la o școală profesională și, pentru prima dată după mult timp, privește viitorul cu speranță. Învăță, descoperă noi pasiuni și, treptat, își recâștigă încrederea în oameni și în propriile forțe.

Daniel, 12 ani

- **Abuzator**
preotul
- **Forme de abuz**
abuz sexual
- **Pedeapsă**
11 ani de închisoare

Daniel locuia împreună cu tatăl și fratele său mai mare, de 15 ani. Mama lor muncea în străinătate, iar, în absența ei, cei doi frați depindeau în mare măsură de tată.

Într-o duminică, Daniel a fost invitat la picnic de către preotul satului. Pentru că în localități oamenii se cunosc și au încredere unii în alții, Daniel nu a bănuț nimic și, cu inima împăcată, a acceptat. Astfel, în acea duminică, băiatul și-a petrecut timpul alături de duhovnic și persoane apropiate familiei sale.

Când spre seară a început să plouă și, pentru că se aflau la câțiva kilometri de casă, preotul s-a oferit să-i conducă acasă cu mașina pe toți cei prezenți. Când au rămas doar ei doi în mașină, preotul a început să-i vorbească băiatului că ar trebui mai des să vină pe la biserică și, în timp ce vorbea, îl atinge pe picioare aproape de zona genitală.

Băiatul era confuz, nu a scos nicio vorbă și tot la ce reușea să se gândească era să ajungă acasă mai repede. Preotul, însă, a oprit mașina în fața casei sale și i-a zis lui Daniel să coboare. Daniel, deși speriat, a coborât, gândindu-se că preotul are nevoie de ajutor. În curte mai era un băiat pe care Daniel îl cunoștea și cu care mai lucrase împreună, fapt care l-a făcut să creadă că nimic rău nu i se poate întâmpla. Ajuns în ogradă, preotul i-a spus lui Daniel să îl urmeze după casă, unde i-a dat pantalonii și chiloții în jos și a început să-l atingă pe Daniel la organele genitale.

După un timp, cineva a claxonat la poarta casei și preotul, spunându-i lui Daniel să-l aștepte, a mers să vadă cine era. Rămânând singur, băiatul a luat-o prin spatele casei și a fugit în grabă la unchiul său căruia i-a povestit tot ce i se întâmplase. Unchiul l-a sunat imediat pe tatăl lui Daniel care, fără nicio ezitare, a contactat autoritățile.

Cum a ajuns Daniel la Barnahus?

La poliție, băiatul a relatat cu greu ce i se întâmplase, întrucât era cuprins de frică și rușine. Polițiștii au reacționat rapid: l-au reținut pe bărbat și au informat procurorul. Acesta, la rândul său, a contactat Centrul Barnahus, solicitând organizarea audierii copilului în zilele imediat următoare. Astfel, cazul a fost preluat de specialiștii Barnahus pentru gestionare.

Ce a urmat la Barnahus?

Chiar a doua zi după incident, Daniel și tatăl său au ajuns pentru prima dată la Centrul Barnahus. Copleșit de emoții, acesta a beneficiat, în primul rând, de o ședință de consiliere de criză cu psihologul, care a reușit să-l liniștească și să-l asigure că nu este vinovat și că nu trebuie să-i fie rușine. Specialistul a subliniat că este important să vorbească deschis și să aibă încredere în adulții care vor să-l ajute. Tatăl copilului era și el într-o stare de profundă îngrijorare, fiind marcat de un amestec de neliniște și rușine. A urmat și pentru el o sesiune de consiliere cu psihologul căruia i-a zis că va lupta pentru dreptate.

După discuțiile cu psihologul și informarea realizată de asistentul social al Centrului Barnahus, copilul a acceptat să dea declarații în cadrul unei audieri în condiții speciale. A ales să vorbească cu un intervievator bărbat, simțindu-se astfel mai confortabil. Între timp, specialiștii Centrului Barnahus au colaborat cu serviciile sociale din localitate, aflând informații relevante pe care asistentul social comunitar le-a colectat în procesul de evaluare inițială. S-a reușit organizarea audierii în condiții speciale în doar o zi de la producerea abuzului. În cadrul procedurii de audiere, copilul a povestit toate detaliile, iar observațiile psihologului prezent în camera de vizualizare au arătat că Daniel fusese profund afectat de cele întâmplate. Pentru a evalua impactul traumei, băiatului i s-a propus să fie implicat într-un program de evaluare și asistență psihologică.

Astfel, în următoarea lună, Daniel a venit la Centrul Barnahus săptămânal, stabilind o legătură puternică cu psihologul de caz, care a reușit să întocmească un raport de evaluare psihologică în baza acestor ședințe.

Implicarea tatălui a fost esențială pentru completarea evaluării, oferind informații valoroase despre istoricul copilului și dinamica familiei. Pe parcursul întregului proces, specialiștii au colaborat strâns cu asistentul social de la locul de trai al copilului și cu ofițerul de urmărire penală pentru a se asigura că băiatul este în siguranță, că nu se află într-un mediu periculos și că nu va fi expus revictimizării.

Raportul de evaluare psihologică, care detalia gradul de afectare a copilului, a fost transmis procurorului. Acesta a constituit o probă valoroasă în proces, oferind o perspectivă clară asupra impactului psihologic profund pe care incidentul de violență sexuală l-a avut asupra copilului. Constatările specialiștilor au demonstrat fără echivoc că suferința copilului nu s-a limitat doar la momentul abuzului, ci a lăsat urme adânci în starea sa emoțională, afectându-i încrederea, siguranța și percepția asupra lumii din jur. Din spusele procurorului, această evaluare a fost esențială pentru individualizarea pedepsei aplicate agresorului, subliniind gravitatea faptelor sale și efectele de durată pe care le-au avut asupra victimei.

Raportul de evaluare a fost remis și autorităților locale, recomandându-le să includă copilul într-un program de reabilitare - un sprijin esențial pentru a putea depăși trauma trăită și a-și regăsi echilibrul.

STANDARDUL 7

Centrul asigură acordarea serviciilor de asistență specializată copilului fără întârzieri nejustificate

- ✓ Intervenția promptă a fost un factor decisiv în această situație, având un impact semnificativ asupra modului în care au fost gestionate nevoile copilului și asupra desfășurării procesului de anchetă.

STANDARDUL 11

Copilul este audiat în cadrul Centrului de către un intervievator special instruit, care deține certificate sau acte adevărtoare ce atestă formarea sa în acest domeniu

- ✓ Realizarea audierii în doar o zi de la incident, oferind posibilitatea de a alege genul intervievatorului, a contribuit ca informațiile oferite de copil să fie clare și coerente, ceea ce a fost important pentru obținerea de probe valoroase.

STANDARDUL 8

Centrul întreprinde măsuri pentru a preveni retraumatizarea și revictimizarea copilului la fiecare etapă a procesului de asistență specializată

- ✓ Sprijinul oferit copilului din partea tatălui a contribuit la prevenirea revictimizării și retraumatizării acestuia.

Agresorul a fost găsit vinovat de comiterea faptei și **condamnat la 11 ani de închisoare** pentru acțiunile violente cu caracter sexual săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani (art. 172 al. 3 lit. „a” Cod penal al R. Moldova).

Standarde minime de calitate pentru serviciul prestat în cadrul Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor

 STANDARDUL 1	Centrul regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor este amplasat într-o zonă accesibilă și sigură pentru beneficiari.
 STANDARDUL 2	Centrul este amenajat și dotat cu echipament și mobilier corespunzător, astfel încât contribuie la funcționalitatea Centrului și acordarea serviciilor de asistență specializată copiilor într-un mediu sigur, intim și prietenos.
 STANDARDUL 3	Centrul asigură sigură informarea și sensibilizarea angajaților autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a membrilor comunității privind scopul, obiectivele, asistența și rezultatele activității acestuia.
 STANDARDUL 4	Centrul tratează fiecare copil echitabil și egal, indiferent de apartenența sa ori a părinților sau tutorilor săi la sex, rasă, culoare, origine etnică, vârstă, limbă, religie, opinii politice sau de alt gen, origine națională sau socială, stare socioeconomică, statutul părinților, asocierea cu o minoritate națională, bunuri, naștere, orientare sexuală, identitate gender sau alt statut.
 STANDARDUL 5	Centrul asigură protecția datelor cu caracter personal ale copilului și ale tuturor persoanelor implicate în acordarea serviciilor de asistență specializată.
 STANDARDUL 6	Centrul asigură informarea și participarea copilului și, după caz, a reprezentantului legal/persoanei de încredere a acestuia la toate etapele de acordare a serviciilor de asistență specializată.
 STANDARDUL 7	Centrul asigură acordarea serviciilor de asistență specializată copilului fără întârziere nejustificată.

 STANDARDUL 8	Centrul întreprinde măsuri pentru a evita retraumatizarea și revictimizarea copilului la oricare etapă de prestare a serviciilor de asistență specializată.
 STANDARDUL 9	Centrul asigură cooperarea intersectorială pentru ca copilul să beneficieze de servicii de asistență specializată într-o sigură locație.
 STANDARDUL 10	Centrul asigură intervenția multidisciplinară, acordând copilului asistență psihologică, juridică, medicală și socială integrată.
 STANDARDUL 11	Centrul asigură condiții de audiere a copilului în conformitate cu art. 1101 din Codul de procedură penal, asigurându-se calitatea probelor colectate.
 STANDARDUL 12	Centrul acordă reprezentantului legal/persoanei de încredere a copilului, după caz copilului, asistență juridică primară de calitate.
 STANDARDUL 13	Centrul facilitează realizarea evaluării și examinării medicale a copilului.
 STANDARDUL 14	Centrul facilitează realizarea examinării și expertizei medico-legale a copilului.
 STANDARDUL 15	Centrul facilitează aplicarea măsurilor urgente de protecție în cazul existenței pericolului iminent pentru viața și sănătatea copilului.
 STANDARDUL 16	Centrul asigură asistență psihologică de criză copilului, precum și reprezentantului legal/persoanei de încredere.

 STANDARDUL 17	Centrul asigură evaluarea psihologică și elaborarea raportului de evaluare psihologică a copilului.
 STANDARDUL 18	Centrul asigură evaluarea necesităților copilului și ale reprezentantului legal/persoanei de încredere.
 STANDARDUL 19	Centrul asigură elaborarea planului de asistență specializată a copilului în cadrul Centrului pentru fiecare copil, în baza evaluării necesităților copilului și, după caz, ale reprezentantului legal/persoanei de încredere.
 STANDARDUL 20	Centrul asigură întocmirea și păstrarea dosarului intern al copilului.
 STANDARDUL 21	Centrul respectă procedura de angajare și promovare a personalului.
 STANDARDUL 22	Centrul asigură instruirea inițială și continuă a personalului
 STANDARDUL 23	Centrul asigură supervizarea profesională sistematică a personalului specializat.
 STANDARDUL 24	Centrul asigură evaluarea anuală a competențelor profesionale ale personalului specializat.

Resurse utile:

www.barnahus.md

Informații pentru
profesioniști

BARNAHUS

mun. Bălți

www.barnahus.md

centrulbarnahus@cnpac.md

(+373) 780 00 710